

Lys på dåse

Cykler, gryder eller fly. Det er bare nogle af de ting, brugte dåser genanvendes til. Her får I en opskrift på flotte lysestager, der nemt kan laves ud af gamle sodavandsdåser.



Fra affald til lysestage.

Hvis I smider tomme dåser og flasker i naturen, tager det et sted mellem 4.000 -1 million år at nedbryde en glasflaske, og 10-500 år at nedbryde en aluminiumsdåse. Derfor er det rigtig vigtigt, at I leverer jeres flasker og dåser retur til butikken, afleverer dem på jeres genbrugsstation, eller selv genbruger dem på en eller anden måde.

Der bliver solgt rigtig mange dåser i Danmark. Faktisk er det 2 ud af 3 engangsemballager med drikkevarer, som er dåser. Langt de fleste af dåserne er lavet af aluminium - og kun ca. 1% er lavet af stål.

Aluminium kan genanvendes mange gange

Heldigvis kan aluminium genanvendes mange gange, hvilket nedsætter forbruget af råstoffer og energi. For eksempel kan 100 aluminiumsdåser blive til 88 nye dåser, hvis de returneres.

Fordele ved genanvendelse

Der er mange fordele ved at genanvende aluminium:
Man sparer op til 95 % af den energi, der skal til, for at fremstille ny aluminium.
Man genererer 24 gange mindre affald og slagger. Man skåner de naturområ-

der, hvor udvinding af nyt aluminium foregår.

Bauxit er skidt

Nyt aluminium bliver fremstillet af råmateriet bauxit. Når der udvindes 4 tons bauxit, kan det blive til 1 ton aluminium.

Udvindingen af bauxit er ikke særlig godt for miljøet. Det er især det høje energiforbrug ved udvinding af nye råmaterialer, der er et problem. For fremstillingen af energi udleder nemlig CO₂ (kuldioxid), og det bidrager til drivhuseffekten, som medfører klimaforandringer kloden over.

Ifølge Miljøministeriet kan man spare atmosfæren for mere end 9 tons CO₂, når man genanvender 1 ton aluminium.



Vidste du det?

Når du har afleveret de tomme dåser i butikken, bliver de indsamlet, sorteret og mast, så de ikke fylder så meget. De flade dåser bliver solgt til skrotfirmaer, der sikrer, at dåserne enten bliver smeltet om til nye dåser eller til andre ting, lavet af aluminium. Ud over dåser bruges aluminium også til at lave leverpostejbækker, sølvpapir, stegepander, cykler, bildele, fly og mange andre ting.



500 år. Så længe kan en dåse være om at blive nedbrudt i naturen.

Dåselystager

Hvis I har nogle tomme øl- eller sodavandsdåser liggende derhjemme, som I ikke har fået sendt på genbrugspladsen eller i retursystemet, så kan I rette op på jeres samvittighed og lave nogle gode og brugbare ting af de gamle dåser.

Her er et par forslag til, hvordan I laver nogle rigtig flotte fyrfadslystager ud af dåserne.

I skal bruge:

En tom øl- eller sodavandsdåse

En saks

En hammer

Eventuelt en tus og en lineal

En blomsterpind



Flot flet-stage

Stik forsigtigt hul øverst på siden af dåsen med saksen, så I kan komme til at klippe toppen af.



Klip cirka 18 stk. 1 cm brede strimler fra den afklippede top og ned til bunden af dåsen.



Vil du vide mere?

På hjemmesiderne: www.affald.dk og www.affaldetsvej.dk kan I læse meget mere om affald og genanvendelse. Der er også nogle sjove spil og små film, I kan fornøje jer med.



Fold strimlerne ud helt nede ved bunden, så de kommer til at ligge vinkelret på dåsen. Nu ligner jeres dåse en sol.



Fold strimlerne i en vinkel på cirka 60°, så de flugter med dåsens runding. Flet den sidst-foldede strimmel ind under den først-foldede, sådan at alle strimlerne er låst fast.

Bank den bule, der er i bunden af dåsen, lidt flad med hammeren, sådan at der kan stå et fyrfadsllys nede i dåsen. Nu er jeres lystage færdig!

Fotos: Lars Gejl, Mette Milner, Susie Langebæk.



Det færdige resultat.

Kongelig krøl-stage

De første skridt er de samme som, hvis I skal lave den flotte flet-stage. Stik forsigtigt hul øverst på siden af dåsen med saksen, så I kan komme til at klippe toppen af.



Klip cirka 36 stk. 0,5 cm brede strimler fra den afklippede top og ned til bunden af dåsen.

Rul toppen af strimlerne om blomsterpinden, så der kommer små krøller på spidserne. I kan krølle strimlerne i forskellige længder, så får I til sidst en flot lystage, der minder om en kongekrone.



Ærgerligt affald

Det affald, du smider i skraldespanden, bliver brændt. Jo mindre affald, der havner i skraldespanden, jo mindre forurener affaldet, når det bliver brændt. Hvis der er dåser i det affald, der brændes, kan det give problemer, fordi det smeltede metal kan ødelægge de store affaldsovne.

